
[2010-42-RE i 2011-1-RE](#)

CAUSA 2010-42-RE i 2011-1-RE

Números de registre: 581-2010 i 05-2011. Recursos d'empara

AUTE DEL 4 DE JULIOL DEL 2011

BOPA núm. 44, del 13 de juliol del 2011

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 22 de desembre del 2010, per la representació processal de la Sra. Maria Dolors March Vila, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 28 d'octubre del 2010 i contra l'aute del 2 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que retrotregui el procediment al moment anterior a la decisió del 28 d'octubre del 2010 esmentada, disposant que el Tribunal Superior de Justícia ha de resoldre, novament, respectant els drets constitucionals que han resultat vulnerats;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 10 de gener del 2011, per la representació processal dels Srs. Sergi Álvarez De La Vega Marques, Jordi Tarres Colom i Francesc Guillen Bayo i de la societat Sergi Francesc, SL, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 28 d'octubre del 2010 i contra l'aute del 2 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a

la jurisdicció, a obtenir una resolució fonamentada en Dret, a la defensa, a un procés degut i equitatiu i “a la tutela judicial efectiva en definitiva”, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs “dictant nova resolució declarant la nul·litat del present procediment judicial des del seu inici, i/o subsidiàriament dictar l'anul·lació de les actuacions judicials practicades des de la data de presentació de l'escrit de citació per l'adversa fins a l'actualitat”;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vistos els informes respectius del Ministeri Fiscal del 28 de gener del 2011 i del 3 de febrer del mateix any;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Didier Maus;

Considerant que, d'acord amb l'article 34.3 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, es podrà decidir en qualsevol moment de la tramitació d'acumular varis assumptes en un de sol per raó d'identitat o semblança d'objecte, i que en aquest supòsit serà ponent el magistrat que es trobi coneixent de l'assumpte repartit en primer lloc, el Tribunal Constitucional acorda acumular els recursos 2010-42-RE i 2011-1-RE.

Antecedents

Primer

La Sra. Maria Dolors March Vila va prometre vendre al Sr. Sergi Álvarez De La Vega Marques, que actuava en el seu nom propi, unes unitats immobiliàries situades a Canillo; l'entitat bancària Andorra Banc Agrícola Reig, SA va concedir al promitent comprador, a dos dels seus socis i a la societat de la qual formen part, SERFRAN, SL, un crèdit instrumentalitzat per fer front al pagament del preu de la venda. Paral·lelament, la Sra. Maria Dolors March Vila va signar un document mitjançant el qual avalava el compliment de les obligacions de compra per part de SERFRAN, SL.

Segon

La representació processal de Andorra Banc Agrícola Reig, SA (ANDBANC) va presentar una demanda contra la societat SERFRAN, SL, els Srs. Sergi Àlvarez De La Vega Marques, Jordi Tarres Colom, Francesc Guillen Bayo i la Sra. Maria Dolors March Vila en què se sol·licitava la seva condemna conjunta i solidària al pagament de 163.345,86 euros, quantitat resultant del crèdit del compte corrent que no havien satisfet, incrementats amb els interessos i comissions liquidats trimestralment.

Tercer

El 14 d'abril del 2010, el Tribunal de Batlles va dictar una sentència en què estimava substancialment la demanda d'ANDBANC, condemnava la societat SERFRAN, SL i els Srs. Sergi Àlvarez De La Vega Marques, Jordi Tarres Colom i Francesc Guillen Bayo a pagar de manera solidària al banc la quantitat de 163.345,86 euros i la Sra. Maria Dolors March Vila a satisfer solidàriament amb els altres demandats la suma de 155.520,00 euros (suma avalada).

Quart

D'una banda, la Sra. Maria Dolors March Vila i, d'altra banda, la societat SERFRAN, SL i els Srs. Sergi Àlvarez De La Vega Marques, Jordi Tarres Colom i Francesc Guillen Bayo, van presentar sengles recursos d'apel·lació i, el 28 d'octubre del 2010, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual decidia desestimar aquests recursos d'apel·lació i confirmar íntegrament la sentència de la primera instància.

Cinquè

Contra aquesta resolució, la representació processal de la Sra. Maria Dolors March Vila va formular un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que vulnerava els seus drets a la jurisdicció, a l'obtenció d'una decisió fonamentada en Dret i a la tutela judicial efectiva, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Així mateix, la representació processal de la societat SERFRAN, SL i dels Srs. Sergi Àlvarez De La Vega Marques, Jordi Tarres Colom i Francesc Guillen Bayo va formular un incident de nul·litat

d'actuacions contra aquesta mateixa resolució per tal com va considerar que es vulneraven els seus drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i "a la tutela judicial efectiva", reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Sisè

El 2 de desembre del 2010, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions presentat per la Sra. Maria Dolors March Vila. Efectivament, va considerar que la seva sentència havia raonat de manera clara, extensa i suficient els motius pels quals desestimava les pretensions de la demandant i que no era contradictori considerar que l'obligació de fiança era accessòria a la principal, cosa que era indiscutible, i estimar que el fet que els deutors no paguessin el crèdit concedit en el moment del seu venciment suposa que no s'extingeixi la fiança, perquè tampoc s'ha extingit el deute.

El mateix dia, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions presentat per la societat SERFRAN, SL i pels Srs. Sergi Àlvarez De La Vega Marques, Jordi Tarres Colom i Francesc Guillen Bayo. Va considerar igualment que la seva sentència havia raonat de manera clara, extensa i suficient els motius pels quals desestimava les seves pretensions.

Setè

El 22 de desembre del 2010, la representació processal de la Sra. Maria Dolors March Vila va presentar un recurs d'empara contra la sentència del 28 d'octubre del 2010 i contra l'aute del 2 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

En primer lloc, aquesta part exposa que, al llarg del procediment, ha insistit en el fet que l'obligació que recau sobre la recurrent és accessòria i, per tant, és d'impossible compliment. Efectivament, el promitent comprador va ser el Sr. Sergi Àlvarez i no pas la societat SERFRAN, SL i la recurrent va avalar aquesta societat.

Seguidament, exposa que la sentència del Tribunal Superior de Justícia reposa sobre una premissa errònia: considera que si s'hagués signat l'escriptura, l'aval hagués quedat sense efecte fos qui fos el seu adquirent, quan és de tota evidència que, segons el document d'aval, per a la seva extinció era necessari i imprescindible el compliment de les seves obligacions per part de la societat

SERFRAN, SL, ara bé aquesta societat no podia signar l'escriptura perquè no era el promitent comprador.

Així mateix, considera que el Tribunal Superior de Justícia no ha tingut en compte les proves practicades en el moment de resoldre, ha donat per acreditats fets que no han resultat provats i ha fonamentat les seves decisions en aquests fets. Concretament, estima que no ha resultat acreditat que ella conegués la relació entre el promitent comprador i la societat de la qual formava part, no sabia que la beneficiària de la pòlissa de crèdit fos la societat esmentada, ja que no va ser part en aquest document i desconeixia el seu contingut.

Allò que si va quedar acreditat és que en cas que no es venguessin les unitats immobiliàries es reconduiria l'operació a un préstec amb garantia hipotecària. Per tant, si l'operació principal –l'atorgament de crèdit- es garantia mitjançant un préstec amb garantia hipotecària, les obligacions de la recurrent són accessòries de les obligacions de la part beneficiària. Aquesta part considera que aquestes eren les condicions pactades entre les parts respecte de l'obligació principal, i doncs reitera que l'obligació de la recurrent és accessòria i no pot subsistir sense aquella i anar més enllà, ni ser diferent, ni preveure altres conseqüències per un supòsit de fet concret, com pretén la sentència impugnada.

En definitiva, d'una banda, el Tribunal Superior de Justícia declara que l'obligació de la recurrent era accessòria a l'obligació del beneficiari de la pòlissa i, d'altra banda, "les desvincula" sense motivar el perquè d'aquesta excepció a la primera premissa. Aquest fet vulnera el dret de la recurrent a obtenir una decisió fonamentada en Dret i, per consegüent, el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que retrotregui el procediment al moment anterior a la decisió del 28 d'octubre del 2010 esmentada, disposant que el Tribunal Superior de Justícia ha de resoldre, novament, respectant els drets constitucionals que han resultat vulnerats.

Vuitè

El 10 de gener del 2011, la representació processal dels Srs. Sergi Àlvarez De La Vega Marques, Jordi Tarres Colom i Francesc Guillen Bayo i de la societat SERFRAN, SL, va presentar un recurs d'empara contra la sentència del 28 d'octubre del 2010 i contra l'aute del 2 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una resolució fonamentada en Dret, a la defensa, a un procés degut i

equitatiu i “a la tutela judicial efectiva en definitiva”, reconeguts a l’article 10 de la Constitució.

Aquesta part manifesta que la sentència del Tribunal Superior de Justícia “cau en un error fàctic i patent”. Efectivament, el contracte de promesa de compravenda va ser signat entre el Sr. Sergi Àlvarez De La Vega Marques i la Sra. Maria Dolors March Vila i la finalitat de la formalització de la pòlissa de crèdit era la de donar compliment a les obligacions concretes mitjançant el contracte esmentat, per tant, no es pot exigir als Srs. Jordi Tarres Colom i Francesc Guillen Bayo i a la societat Serfran, SL, per impossibilitat, complir unes obligacions que no han contret.

Segons el parer del Tribunal Superior de Justícia, la finalitat del préstec i la voluntat de les parts era que el préstec havia d’anar destinat a l’adquisició dels immobles “tant si ho feia la societat com si l’adquiria un dels seus socis”. Ara bé, aquest raonament no ha quedat corroborat, allò que si queda corroborat és que els recurrents han estat condemnats a satisfer una obligació, quan no han promès res a ningú.

Afegeix que el fet que aquestes persones fictícies i jurídiques decidissin obrir conjuntament un compte bancari en el seu nom, no ha de suposar obligatòriament que aquestes mateixes persones estiguin d’acord en formalitzar una pòlissa de crèdit sobre aquell número de compte.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li les resolucions objecte de recurs “dictant nova resolució declarant la nul·litat del present procediment judicial des del seu inici, i/o subsidiàriament dictar l’anul·lació de les actuacions judicials practicades des de la data de presentació de l’escrit de citació per l’adversa fins a l’actualitat.”

Novè

El 28 de gener del 2011, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d’empara 2010-42-RE per manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions, d’acord amb l’article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Segons el seu parer, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia s’ha pronunciat sobre totes les pretensions de les parts després d’efectuar una acurada valoració de les proves practicades, donant una resposta jurídica suficient.

El Ministeri Fiscal exposa, de conformitat amb la doctrina jurisprudencial del Tribunal Constitucional, la naturalesa del recurs d'empara i recorda que a aquest òrgan li està vedat entrar a valorar les interpretacions de l'ordenament jurídic i les valoracions de la prova efectuades pels tribunals ordinaris en l'exercici de les seves competències exclusives.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2010-42-RE.

El 3 de febrer del 2011, el Ministeri Fiscal va presentar l'informe en relació amb la causa 2011-1-RE en què considera que els recurrents pretenen una revisió i una reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions objecte de recurs, de la lectura de les quals se'n deriva que contenen una fonamentació jurídica i no arbitrària i que no vulneren cap dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució.

Efectivament, segons el parer del Ministeri Fiscal, el Tribunal Superior de Justícia explica que si bé és cert que existeix una contradicció entre la persona que promet adquirir els immobles de referència i la que demana el préstec per pagar-ne el preu, no obstant això, els recurrents coneixien perfectament aquesta circumstància quan van avalar les obligacions concretes en virtut de la pòlissa de crèdit concedida. La seva resolució explica raonadament perquè considera que la voluntat comuna de les parts era que l'immoble fos adquirit per la societat o pels seus socis.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2011-1-RE.

Fonament jurídic únic

Convé recordar, en primer lloc, que en relació amb l'article 10 de la Constitució, el Tribunal Constitucional ha declarat, de manera constant, que no li correspon actuar com un jutge del fons, com un tercer grau de jurisdicció o com un tribunal de cassació i que el seu paper consisteix en verificar que els drets reconeguts, a aquest article de la Constitució, si s'escau interpretats a la llum de la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, han permès al recurrent presentar els seus arguments i les seves proves i que les jurisdiccions competents s'han pronunciat de manera independent i imparcial d'acord amb un raonament coherent i no arbitrari.

Així mateix, aquest Tribunal també ha declarat diverses vegades que no li corresponia reexaminar els arguments intercanviats a través de les decisions impugnades.

En aquestes condicions, cal destacar que en els recursos d'empara respectius dels recurrents s'impugna la manera en què, en primer lloc, el tribunal de primera instància i, en segon lloc, el Tribunal Superior de Justícia van apreciar els elements de fet continguts en les actuacions i van interpretar els diferents contractes intervinguts en el marc de l'operació comercial relativament complexa que motiva el litigi.

Els uns i els altres impugnen, cada un a la seva manera, les apreciacions dictades per la jurisdicció del fons en relació amb la naturalesa dels contractes, els vincles entre els diversos intervinents i el rol de les persones o de les societats, sense contradir l'existència, a l'origen, d'un contracte destinat a que la Sra. Maria Dolors March Vila havia de vendre al Sr. Sergi Àlvarez De La Vega Marques un immoble i que aquesta operació no es va poder dur a terme.

La Sra. Maria Dolors March Vila al·lega en el seu recurs que **“Reitera aquesta part que aquestes eren les condicions pactades entre les parts respecte de l'obligació principal, i doncs l'obligació de la meva mandant és accessòria i no pot subsistir sense aquella ni anar més enllà ni ser diferent ni preveure altres conseqüències per un supòsit de fet concret, com pretén que faci la sentència dictada.”**

Per la seva banda, els altres recurrents discrepen de la naturalesa de les obligacions concretes en relació amb la promesa de compravenda.

Només cal examinar el llarg desenvolupament dels fonaments jurídics de la sentència del 28 d'octubre del 2010 de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia per constatar que, després d'exposar els fets de la causa, es detallen els diferents motius al·legats en el fons i, etapa per etapa, es procedeix a una anàlisi precisa de les relacions entre el banc i els seus interlocutors, és a dir, la societat SERFRAN, SL, els Srs. Sergi Àlvarez De La Vega Marques, Jordi Tarres Colom i Francesc Guillen Bayo i la Sra. Maria Dolors March Vila.

Més enllà d'un saludable esforç pedagògic, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia declara que l'aval atorgat per la Sra. Maria Dolors March Vila continuava en vigor, que la seva obligació tenia per objecte retornar la suma prestada i que havia de ser condemnada a pagar aquest préstec.

Pel que fa a la situació de la societat SERFRAN, SL, i dels Srs. Sergi Àlvarez De La Vega Marques, Jordi Tarres Colom i Francesc Guillen Bayo, aquesta mateixa Sala destaca que la confusió entre la promesa de compra a títol personal pel Sr. Àlvarez De La Vega Marques i l'existència de la societat SERFRAN, SL era voluntària i que l'existència de l'aval no alliberava els deutors de les seves obligacions, sinó que reforçava les garanties del creditor.

Per tant, no es pot al·legar de manera vàlida que el raonament de la Sala Civil sigui incoherent o hagi omès de pronunciar-se en relació amb algun punt de la causa.

En aquestes condicions, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, el recurs acumulat ha de ser declarat inadmissible a tràmit per manca manifesta de contingut constitucional.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

Acordar l'acumulació dels recursos d'empara 2010-42-RE i 2011-1-RE.

Segon

No admetre a tràmit la causa 2010-42-RE i 2011-1-RE, interposada pels recurrents, contra la sentència del 28 d'octubre del 2010 i contra els autes, respectius, del 2 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Tercer

Notificar aquest aute a les representacions processals dels recurrents, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 4 de juliol del 2011.

Pierre Subra de Bieusses Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

President

Vicepresident

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

Magistrat

Magistrat